

۴۸) مدیریت کرم‌های طوقه‌خوار: یکی از مهم‌ترین آفات

چغندر قند

ولی... رضایی

بیان مسئله و اهمیت موضوع

شب‌پره‌های زمستانه یا طوقه‌بُر و کرم‌های جوانه‌خوار خاکستری (شکل ۱) که در ایران شامل گونه‌های *Agrotis segetum*، *A. exclamationis* و *A. ipsilon* هستند، می‌توانند عواملی

مخرب برای گیاهچه‌های چغندر قند محسوب شوند. با توجه به گستردگی استقرار گیاهچه‌های چغندر قند در ابتدای دوره رشد، فعالیت تغذیه‌ای این حشره می‌تواند تعداد بوته‌های استقرار یافته را به شدت کاهش دهد. لاروهای آفت از برگ، طوقه و ساقه گیاه میزبان تغذیه می‌کنند. لارو تازه تفریخ‌شده ابتدا تغذیه کمی دارد و پس از پوست‌اندازی به خاک می‌افتد و در پای بوته، از طوقه گیاه تغذیه می‌کند. به دنبال وارد آمدن خسارت به طوقه، طوقه



شکل (۱) کرم طوقه‌خوار چغندر قند

قطع و بوته خشک می‌شود. در ابتدای دوره رشد، خسارت بسیار مشخص‌تر و مهم‌تر است. در انگلستان، با وجود ۱۴ لارو در هر مترمربع از سطح مزرعه، ۳۴ درصد از بوته توسط این آفت خسارت دیدند. در دانمارک نیز در صورت همراه شدن خشکی و گرما، خسارت این آفت برابر با ۶۸-۳ درصد تخمین زده شده است.

این آفت تقریباً تمام مناطق چغندرکاری ایران را آلوده کرده است و زمان ظهور آن در اکثر مناطق چغندرکاری کشور (غیر از خوزستان) به شرح جدول (۱) است.

جدول (۱) زمان وقوع مراحل مختلف زندگی کرم‌های طوقه‌خوار چغندرقد

مراحل زندگی	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور	مهر	آبان	آذر	دی	بهمن
لارو	[Redacted]										
حشرات بالغ				[Redacted]							
اوج خسارت			[Redacted]								
زمان کنترل			[Redacted]								

شرح دستورالعمل و توصیه فنی

- مبارزه زراعی شامل شخم عمیق پس از برداشت محصول برای از بین بردن فرم زمستان‌گذران آفت، هراکش کردن مزرعه (زیرا آفت نمی‌تواند به گیاهان قوی خسارت بزند)، حذف علف‌های هرز، یخ‌آب زمستانه برای از بین بردن شفیره‌ها در خاک می‌شود.
- مبارزه شیمیایی: زمانی که بوته‌های آلوده در مزرعه مشاهده شدند و در هر یک صد بوته، ۱۰-۱۲ لارو دیده شد، برای کنترل لاروها می‌توان از سم‌های دیازینون (۶۰٪ EC) به میزان ۱/۵ لیتر در هکتار، کلرپیریفوس (۴۰,۸٪ EC) به میزان دو لیتر در هکتار و کلرپیریفوس گرانول (۵,۰٪ G) به میزان ۲۵-۲۰ کیلوگرم در هکتار استفاده کرد. سم گرانول در زمان غروب آفتاب در کنار خطوط کاشت ریخته می‌شود. در روش کاشت کرتی، سم در داخل کرت‌ها پخش و سپس آبیاری می‌شود.

منابع مورد استفاده

- رضایی، و. ۱۳۹۰. دستورالعمل ردیابی و مدیریت تلفیقی آفات چغندر قند. سازمان حفظ نباتات.
- خیری، م. ۱۳۶۹. آفات مهم چغندر قند و طرق مبارزه با آنها. انتشارات سازمان تحقیقات، ترویج و آموزش کشاورزی، ۱۲۶ ص.